

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBATSELA 2025

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya 11.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**ELA HLOKO:**

- Dintlha tšeo di filwego ka tlase go hlogo ye nngwe le ye nngwe ke tša go hlahla baswai fela.
- Kwešišo ya molekwa ya hlogo yeo a e kgethilego e elwe šedi le ge dintlha tša gagwe di fapana le tšeo di filwego.

POTŠIŠO YA 1**Ditaodišo tšeo di botšišitšwego.**

- 1.1 Letšatšing leo, dijo e be e le maphaaphaa. **Ke taodišokanego.**

Tihalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Ditiragalo tša letšatši leo.
- Ka mokgwa wo batho ba ipshinnego.
- Bontši bja dijo tšeo di bilego gona.
- Mehuta ya dijo tšeo di lilego.
- Maikutlo a batho letšatšing leo.

[50]

- 1.2 Montsošabošego, ke mo leboga bosele. **Ke taodišotlhaloši/taodišokanego.**

Tihalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe se ka hlalošwa.

Tihalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Ke mang yo go bolelwago ka yena.
- Seo a mo diretšego sona.
- Tšeo a di fihleletšego.
- Maikutlo a gagwe.

[50]

- 1.3 Nka se tsoge ke mo lebaletše! **Ke taodišokgadimo.**

Tihalošo ya taodišokgadimo.

Ka taodišokgadimo mongwadi o eleletša tiragalo yeo a ilego a e bona, a e kwa goba a e badilego nakong ye e fetilego gomme a laodiša go ya ka fao a gopolago ka gona.

PPR

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Yo go bolelwago ka yena.
- Seo a se dirilego.
- Ka moo tiragalo e mo amilego ka gona.
- Sephetho seo a se tšerego.

[50]

1.4 Ka tla ka ipshina ka mmimo wa setšo. **Ke taodišokahlaahlo/taodišotlhaloši.**

Tlhalošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Mehuta ya mmimo wa setšo.
- Ka mokgwa woo e binwago ka gona.
- Ka mokgwa wo re ipshinago ka yona.
- Mohola wa yona.
- Tlhohleletšo

[50]

1.5 Selemo, mamoratwa wa bohle. **Ke taodišongangišano.**

Tlhalošo ya taodišongangišano.

Ka taodišongangišano mongwadi o na le kgopolo ye e itšeng goba ntlhakemo gomme a fe dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Kgopolo ya mongwadi e swanetše go kwešišega taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Ditiragalo tša sehla se (tše botse/mpe)
- Tšeo di ratwago/di sa ratwego ke batho.
- Phapano ya selemo le dihla tše dingwe tša ngwaga.

[50]

1.6 Batswadi ba na le seabe kgethong ya dithuto tša bana ba bona.
Ke taodišotlhaloši/taodišokahlaahlo.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe se ka hlalošwa.

PPR

Tlhalošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Bohlokwa bja thuto yeo e kgethwago.
- Boitemogelo/go hloka boitemogelo ga motswadi.
- Go thuša/šitiša ngwana go inaganela.
- Lerato la bokamoso bja ngwana.
- Go atlega/go se atlege ga ngwana.

[50]**1.7 Seswantšho sa A. Ke taodišokanego/taodišotlhaloši.****Tlhalošo ya taodišokanego.**

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga tlhalošo le seswantšho.
- Tlhalošo ya seswantšho.
- Ka fao seyalemoya se holago batho ka gona.
- Se a se ratago/a sa se ratego ka sona.

[50]**1.8 Seswantšho sa B. Ke taodišokanego/taodišotlhaloši.****Tlhalošo ya taodišokanego.**

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go itemogela sona. Motho goba selo se sengwe se ka hlalošwa.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go swanetše go ba le kamano magareng ga tlhalošo le seswantšho.
- Tlhalošo ya seswantšho.
- Bohlokwa bja go bapala kgati/go itšhidolla.
- Se a se ratago/a sa se ratego ka sona.

[50]**PALOMOKA YA KAROLO YA A: 50**

PPR

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE DITELELE**2.1 LENGWALO LA SEMMUŠO LA GO TIIŠETŠA KGOPELO LE BOITSEBIŠOPHELO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa lengwalo la semmušo:

- Sebopego le botelele e be tša maleba.
- Atrese ya mongwadi.
- Atrese ya moamogedi.
- Madume/matseno le hlogo.
- Diteng e be tša go kgopela mošomo.
- Retšistara le polelo e be tša semmušo.
- Tšhomišopolelo, tlotlontšu le maswaodikga e be tšeo di nepagetšego.
- Mafelelo/bofelo, leina le mosaeno.

BOITSEBIŠOPHELO

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa boitsebišophelo.

- Maina le sefane ka botlalo.
- Tšatšikgwedi ya matswalo le lefelo.
- Nomoro ya boitsebišo.
- Tšhupabodulo ya gae le ya poso.
- Nomoro ya mogala.
- Maleme ao o ka boledišwago ka ona.
- Dithuto
- Dihlatse le nomoro tša bona tša megala.

[30]**2.2 PEGO YE E SEGO YA SEMMUŠO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa pego:

- Thoma ka go ngwala boithekgo/bokamorago bja pego ya gago.
- Ngwala diteng tša go lebana thwii le tabakgolo ya sererwa.
- Diteng di akaretše dikgopolokgolo le dikgopolotlaleletšo tša sererwa.
- Tšweletša matseno, mmele le mafetšo.
- Laetša kgodišo ya tatelano ya dikgopolo.
- Ngwala dikgopolokgolo ka tsela ya dintlha.
- Ngwala ka lebaka le le fetilego.
- Kgonthišiša gore o diriša mahlaodi le mantšu ao a tsošago maikutlo ge o tšweletša dikgopolo.
- Laetša bohlatse bjo bo kgodišago bja dinyakišišo go akaretša dipoledišano le polelotherišano.
- Laetša ditšhišinyo.

[30]

2.3 POLELO

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa polelo:

- Sebopego se tšweletše matseno, mmele le mafelelo.
- Matseno a goge šedi ya batheeletši.
- Mafoko a be a makopana.
- Diteng di be mabapi le sererwa - Mohlala: Go tšwelela ga Reatlegile dithutong tša gagwe tša Boentšenere.
- Kgetho le tirišo ya polelo e be tša maleba.

[30]

2.4 TŠA BOPHELO BJA MOHU

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa tša bophelo bja mohu:

- Tša matswalo
- Tša dithuto
- Tša mešomo - Mohlala: Sebakadi sa kgwele ya maoto/matsogo le go ba mokapotene.
- Tšeo a tlo gopolwago ka tšona - Mohlala: Go hlahla dibakadi.
- Maemo a lenyalo.
- Seo se hlotšego lehu.
- Bao a ba tlogelago.
- Lefoko la taelano.

[30]

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE DIKOPANA**3.1 PHOUSTARA**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa phoustara:

- E be ka gare ga lepokisana.
- Hlogo e ngwalwe ka ditlhakakgolo.
- Molaetša o be pepeneneng – Mohlala: Go thalwe seswantšho sa Ramabelo le moaparo wa gagwe.
- Retšistara e be ya maleba.

[20]**3.2 MOLAETŠA WO MOKOPANA (WhatsApp)**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa molaetša wo mokopana (WhatsApp):

- Molaetša o be ka gare ga lepokisana.
- Morero o laolwe ke diteng – Mohlala: Go palelwa go tla go etiša.
- Tšhomišo ya dikhutsofatšo e be ya go amogelega.
- Retšistara e be ya segwera.

[20]**3.3 DITŠHUPETŠO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa ditšhupetšo tša tsela.

Go tšwa ka lapeng, tšea mmila wa Winnie o lebe Borwa. Sepela monabo wo o ka bago dimetara tše lesomehlano, tshela mmila wa Biko ka letsogong la go ja. Sepela monabo wa dimetara tše masomepedi, o tla feta moago wa botshwelamare, letsogong la go ja go fihla mmileng wa Tiro. Phaela moago wa mmasepala ka letsogong la go ja. Sokologela Bohlabela, letsogong la ngele o phaele lebenkele la Inthanete le kliniki ya motse ka letsogong la go ja mmileng wa Hani go lebana thwii le moago wa Borekišetšo bja dijo. Sepela monabo wa dimetara tše masometharo ka mmila wa Nelson o leba Leboa. Tshela mmila wa Tiro. Ka letsogong la go ja o tla bona moago wa holo ya setšhaba. Legoreng la holo go na le difero tše pedi, tsena ka sefero sa bobedi sa holo. O fihlile.

[20]

**PALOMOKA YA KAROLO YA C:
PALOMOKA YA TLHAHLOBO:**

**20
100
PPR**

ELA HLOKO:

- Diriša rubriki ye ge o swaya ditaodišo (LEPHEPHE LA 3, KAROLO YA A).
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a ditlhalošo.
- Mo go diteng, polelo le setaele le legato le lengwe le le lengwe la magato a ditlhalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kabo ya meputso le ditlhalošo.
- Sebopego ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO TŠA SEPEDI LELEME TLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa		Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano.	Legato la godimo	28–30 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo tše bohlale, tša go hlohla mabjoko tšeo di tšwelelo mahlalagading. -Peakanyo le tlemagano ke tšeo di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	22–24 -Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	16–18 -Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	10–12 -Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba. -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boitlhamelo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane.	4–6 -Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša. -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo.
MEPUTSO YE 30 Diteng = 25 Peakanyo = 5	Legato la fase	25–27 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolo tše bohlale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	19–21 -Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	13–15 -Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse. -Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	7–9 -Molekwa o tšwele tseleng. -Dikgopolo di hlakahlakane. -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago.	0–3 -Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e filwego. -O tšwele tseleng kudukudu. -Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane.

POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, tlotlontšu ya maleba ya morero le dikamano. -Kgetho ya mantšu -Tirišo ya polelo le melawana, maswao, popopolelo le mopeleto. MEPUTSO YE 15 Polelo = 10 Mongwalelo = 3 Palobohlatse = 2	Legato la godimo	14–15 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshepo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahliša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo.	11–12 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae -Polelo e beakantšwe gabotsebotse.	8–9 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale. -Segalo ke sa maleba -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng.	5–6 -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo ke ya motheo. -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu.	0–3 -Polelo ga e kwešišagale. -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.
		Legato la fase	13 -Polelo ya maemo a godimodimo ya go ba le segalo se maatla. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo goba mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari.	10 -Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe gabotse.	7 -Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo.	4 -Polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se ye kaalo.
	SEBOPEGO -Dinyakwa/ Dipharologantšho tša setšweletšwa. -Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko. MEPUTSO YE 5		5 -Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo. -Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo. -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.	4 -Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha. -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo. -Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe.	3 -Dintlha tša maleba di tšweleditšwe. -Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse. -Taodišo e a kwagala.	2 -Dintlha tša maleba ga se tše kae. -Mafoko le ditemana di na le diphošo. -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 30]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelanyo le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano. MEPUTSO YE 18 Diteng = 14 Peakanyo = 2 Sebopego = 2 (Lengwalo =Sebopego =4)	15–18 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	11–14 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	8–10 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	5–7 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.	0–4 Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwelele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo -Ditaba di hlalošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto. MEPUTSO YE 12 Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2 (Lengwalo= Mongwalelo=1 Palobohlatse =1)	10–12 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	8–9 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.	6–7 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetoše molaetša.	4–5 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši -Molaetša o a tšwelele eupša o arošitšwe.	0–3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE KOPANA TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 20]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano. MEPUTSO YE 12 Diteng = 8 Peakanyo = 2 Sebopego = 2	10–12 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlalagading. -Tsebo ye e tseneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tihalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	8–9 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ke ye botse. -Tihalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	6–7 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tihalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	4–5 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tihalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.	0–3 -Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo. -Ditaba di hlalošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana. -Kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto. MEPUTSO YE 8 Polelo = 4 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2	7–8 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamagile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	5–6 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamagile gabotse. -Tlotlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.	4 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlotlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetoše molaetša.	3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlotlontšu ga se ye ntši. -Molaetša o a tšwelela eupša o arošitšwe.	0–2 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlotlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.